

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Емил Костадинов Бузов

**за дисертационен труд на тема: ПРОГРАМНАТА СИСТЕМА В
ДЕТСКАТА ГРАДИНА - ПРОБЛЕМИ И ТЕХНОЛОГИИ ЗА
УПРАВЛЕНИЕ**

за присъждане на образователната и научна степен „доктор”

Област на висше образование: 1. Педагогически науки

Професионално направление: 1.1. Теория на управление на образованието

Обучаваща институция: Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград, катедра по „Управление на образованието и специална педагогика“, факултет по Педагогика

Дисертант: София Мардик Димитрова

Научен ръководител: проф. д-р Невена Филипова

1. Данни за докторантурата, дисертацията, автореферата и публикациите

София Димитрова е записана като задочен докторант през 2018 и е отчислена през 2022 година, а със заповед на Ректора № 2728/13.12.2022 г. е открита процедурата по защита на дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор”. Не са представени за сведение допуснати нарушения по отношение на процедурата за докторантурата, както и за изпълнението на дисертацията. Дисертационният труд е обсъден на заседание на катедра „Управление на образованието и специална педагогика“ - Факултет по педагогика при ЮЗУ и насочен за публична защита.

Дисертационният труд, който София Димитрова предлага за обсъждане, е с теоретико-изследователски и практико-приложен характер. Той е с общ обем от 210 страници, 205 страници основен текст и 5 страници с приложения. Представени са 7 страници с литература, като по темата са използвани 154 източника, от които 35 са на латиница, 2 на руски и 16 линка. В основния текст се съдържат 14 диаграми и хистограми, 10 таблици и 14 схеми. Приложението съдържа проект на общинска програма „Тих следобеден режим“, анкетна карта за родители и представители на семейната общност, както и документ за т.нар. информирано съгласие. Дисертационният труд има класическа структура – увод, три основни глави, които включват теоретична част, дидактически модел с организация на изследването и емпирична част с анализ, които са в логическо единство и придават цялостност и завършеност на работата. Налице са и заключение, изводи и описани приноси моменти, които са неотменна част от предложения труд. Приложен е и автореферат, който съдържа 50 страници и отразява обективно съдържанието на дисертационния труд, като дава цялостна представа за неговата структура и за резултатите от изследването. Структуриран и оформен е съобразно изискванията. Депозирани са и 5 статии, едната от които е в съавторство и отразяват различни аспекти на дисертационното изследване.

Цялостното изследване е подчинено на поставената изследователска цел, свързана с особено важна тема за управлението на предучилищната образователна институция, а в частност – ролята и мястото на иновативната Програмна система, като модел за организация на дневния режим на децата от четвърта възрастова група в детската градина. Налице е задълбочен и изчерпателен анализ на произхода, значението и приложението на понятията „технология“, „иновации“ и „образователна среда“ в контекста на правно-нормативното осигуряване, произтичащ от Закона за предучилищно и училищно образование (ЗПУО). Теоретичният

анализ включва обзор и систематизиране на различни научни концепции, свързани с изследването на гореспоменатата проблематика. Дори в един момент се стига до „неуловимост“ на различията или на приликите на тези понятия. Може би това идва от обстоятелството на многото споменати определения на редици изследователи в тази област или от различните все още полярни гледни точки на разисквания проблем. Веднага искам да отбележа, че това обстоятелство по скоро увеличава теоретичната значимост на дисертационния труд, вместо да я намалява.

Проведеното изследване е в логическа взаимовръзка с теоретичната част, както и с общата идея на дисертационния труд. Налице е ясно поставена цел, добре формулирани задачи, обект и предмет на изследването и многоаспектност на хипотезата. Подбран е изследователски инструментариум, който гарантира, от една страна, надеждност на резултатите, а от друга – неговата устойчивост. Получените в хода на емпиричното изследване резултати са обработени, задълбочено анализирани и много добре онагледени. Изведени са ясни и добре систематизирани обобщения и изводи, логически следващи цялостното теоретично и емпирично изследване. Текстът е добре подреден, четивен и лесен за възприемане и осмисляне.

2. Констатации и препоръки

Във връзка с представения дисертационен труд на тема: **„Програмната система в детската градина - проблеми и технологии за управление“** могат да се направят следните 2 констатации и 2 препоръки:

Констатации:

1. Дисертационния труд има подчертана теоретико и практико-приложна значимост, без да се омаловажават неговите научни достойнства
2. Относно теоретичните приноси са налице няколко много важни такива като: проведено е задълбочено проучване сред родителите и директорите на детски градини за изясняване същността на следобедния сън на децата посещаващи детска градина и разработване и апробиране на модел на иновативна Програмна система за разрешаване на този казус

Препоръки:

1. Предизвикателство на предложения дисертационен труд е опитът да се разработи, апробира и внедри на база сравнение на различни гледни точки, включително и тази на автора, иновативна Програмна система, което дава възможност за допълнителни изследвания и проучвания по тази тема
2. Налице е реална възможност предложената иновативна Програмна система, на база констатираните доказателствата, да разшири своята приложимост в различни населени места, както и да бъдат разработени собствени познавателни книжки и други допълнителни дидактически ресурси, които да компенсират времето, когато децата не спазват режима на „спане“.

В тази връзка бих искал да поставя и следния въпрос: Смятате ли да актуализирате цялостното съдържание/структура на иновативната Програмна система „Тих режим“, така, че тя и съдържателно и дейностно да отразява своето новаторство?

3. Заключение

Въз основа на гореизложеното считам, че разработеният дисертационен труд на тема: „**Програмната система в детската градина - проблеми и технологии за управление**“ с автор София Мардик Димитрова притежава всички необходими и задължителни характеристики на качествено научно изследване с подчертани приноси за педагогическата теория и практика и преди всичко в организацията и управлението на образователната институция. Това ми дава основание да изразя убедеността си, че той заслужава да бъде оценен по достойнство.

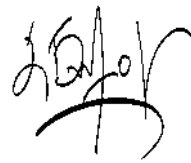
Заявявам своя положителен вот за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на София Мардик Димитрова в професионално направление: **1.1. Теория на управление на образованието**

10.01.2023 г.

Плевен

Изготвил становището:

доц. д-р Емил Бузов

OPINION

by associate professor Emil Kostadinov Buzov, PhD

for a dissertation on the topic:

THE PROGRAM SYSTEM IN THE KINDERGARTEN - MANAGEMENT PROBLEMS AND TECHNOLOGIES

for awarding the educational and scientific degree "doctor"

Field of higher education: 1. Pedagogical sciences

Professional direction: 1.1. Theory of educational management

**Educational institution: South West University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad,
Department of "Educational Management and Special Pedagogy", Faculty of
Pedagogy**

Dissertation student: Sofia Mardik Dimitrova

Research supervisor: Prof. Dr. Nevena Filipova

1. Data on the doctorate, dissertation, abstract and publications

Sofia Dimitrova was enrolled as a part-time doctoral student in 2018 and was dismissed in 2022, and by Rector's order No. 2728/13.12.2022, the procedure for the defense of a dissertation work for the award of the ONS "Doctor" was opened. No violations have been reported regarding the procedure for the doctoral studies, as well as the execution of the dissertation. The dissertation work was discussed at a meeting of the "Management of Education and Special Pedagogy" department - Faculty of Pedagogy and referred for public defense.

The dissertation that Sofia Dimitrova offers for discussion is of a theoretical-research and practical-applied nature. It has a total volume of 210 pages, 205 pages

of main text and 5 pages of appendices. 7 pages of literature are presented, and 154 sources are used on the topic, of which 35 are in Latin, 2 in Russian and 16 links. The main text contains 14 charts and histograms, 10 tables and 14 diagrams. The application contains a draft of the municipal program "Quiet Afternoon Regime", a survey card for parents and representatives of the family community, as well as a document on the so-called an informed consent. The dissertation work has a classic structure - an introduction, three main chapters that include a theoretical part, a didactic model with research organization and an empirical part with analysis, which are in logical unity and give completeness and completeness to the work. There is also a conclusion, conclusions and described points of contribution, which are an integral part of the proposed work. An abstract is also attached, which contains 50 pages and objectively reflects the content of the dissertation work, giving an overall idea of its structure and the results of the research. It is structured and shaped according to the requirements. Five articles were also deposited, one of which is co-authored and reflects different aspects of the dissertation research.

The overall study is subordinated to the set research goal, related to a particularly important topic for the management of the preschool educational institution, and in particular - the role and place of the innovative Program system, as a model for organizing the daily regime of the children of the fourth age group in the kindergarten. There is an in-depth and comprehensive analysis of the origin, meaning and application of the concepts of "technology", "innovation" and "educational environment" in the context of the legal-normative provision arising from the Act on Pre-school and School Education (APSE). The theoretical analysis includes an overview and systematization of various scientific concepts related to the study of the aforementioned issues. Even at one point, the differences or similarities of these concepts become "uncapturable". Perhaps this comes from the

circumstance of the many mentioned definitions of ranks of researchers in this field or from the different still polar viewpoints of the debated problem. I want to note right away that this circumstance rather increases the theoretical significance of the dissertation work, instead of reducing it. The conducted research is in a logical relationship with the theoretical part, as well as with the general idea of the dissertation work. There is a clearly set goal, well-formulated tasks, object and subject of the research and multifacetedness of the hypothesis. A research toolkit has been selected that guarantees, on the one hand, the reliability of the results and, on the other hand, its sustainability. The results obtained in the course of the empirical research have been processed, thoroughly analyzed and very well illustrated. Clear and well-systematized summaries and conclusions are drawn, logically following the overall theoretical and empirical research. The text is well organized, readable and easy to understand and understand.

2. Findings and recommendations

The following 2 findings and 2 recommendations can be made in connection with the presented dissertation work on the topic: "The program system in the kindergarten - management problems and technologies".

Findings

1. The dissertation work has an emphasized theoretical and practical-applied significance, without belittling its scientific merits

2. Regarding the theoretical contributions, there are several very important ones such as: an in-depth study was conducted among parents and directors of kindergartens to clarify the nature of the afternoon sleep of children attending kindergarten and to develop and test a model of an innovative Program System to solve this case

Recommendations

1. A challenge of the proposed dissertation work is the attempt to develop, approve and implement, based on a comparison of different points of view, including the author's, an innovative Program System, which provides an opportunity for additional research and studies on this topic

2. There is a real possibility that the proposed innovative Program System, on the basis of the evidence found, will expand its applicability in different settlements, as well as develop its own educational books and other additional didactic resources to compensate for the time when children do not comply with the regime of "sleep".

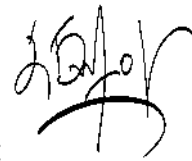
In this regard, I would also like to ask the following question: Do you plan to update the overall content/structure of the innovative "Silent Mode Program system" so that it both content and activity reflects its innovation?

3. Conclusion

**Based on the above, I believe that the developed dissertation work on the topic: "The program system in the kindergarten - problems and management technologies" with author Sofia Mardik Dimitrova has all the necessary and mandatory characteristics of qualitative scientific research with highlighted contributions to pedagogical theory and practice and above all in the organization and management of the educational institution. This gives me reason to express my conviction that he deserves to be judged on merit. I declare my positive vote for awarding the educational and scientific degree "doctor" to Sofia Mardik Dimitrova in the professional direction:
1.1. Theory of educational management**

10.01.2023, Pleven

Prepared the opinion:

Associate Professor Emil Buzov, PhD